

توهم بزرگ

رؤیاهای لیبرال و واقعیت‌های بین‌الملل

جان جی مورگان
نویسنده کتاب تراژدی سیاست قدرت‌های بزرگ

مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات
بین‌المللی ابرار معاصر تهران

سرشناسه	میرشایمر، جان ج.، ۱۹۴۷ - م.
عنوان و نام پدیدآور	Mearsheimer, John J. توهم بزرگ: رویاهای لیبرال و واقعیت‌های بین‌المللی/جان جی مرشایمر؛ مترجم منصور براتی، دلیله رحیمی‌آشتیانی.
مشخصات نشر	تهران: ابرار معاصر تهران، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۳۵۲ص.
فروست	انتشارات مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران؛ ۴۴۳.
شابک	978-964-526-275-2
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
یادداشت	عنوان اصلی: The great delusion : liberal dreams and international realities, 2018.
عنوان دیگر	روایه‌های لیبرال و واقعیت‌های بین‌المللی.
موضوع	سیاست جهانی
موضوع	World politics
شناسه افزرده	براتی، منصور، ۱۳۳۸ -، مترجم
شناسه افزوده	رحیمی‌آشتیانی، دلیله، ۱۳۷۱ -، مترجم
رده‌بندی کنگره	۴۴۳D
رده‌بندی دیویی	۱۶۰
شماره کتابشناسی ملی	۶۰۵۴۹۰۱

انتشارات مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران؛ ۴۴۳

تهران: صندوق پستی ۳۸۴۹ - ۱۵۸۷۵، تلفن: ۸۸۵۰۳۲۶۶ - نمایر: ۸۸۵۰۳۲۶۶

نشانی اینترنت: www.tisri.org پست الکترونیک: info@tisri.org

توهم بزرگ: رویاهای لیبرال و واقعیت‌های بین‌المللی

نظارت و اجرا: مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران

مؤلف: جان جی مرشایمر

مترجم: منصور براتی، دلیله رحیمی‌آشتیانی

صفحه‌آرا: منصوره سعادت

طراح جلد: فرانک محجوب

چاپ نخست: بهمن ماه ۱۳۹۸

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۲۶-۲۷۵-۲

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت (جلد شومیز): ۶۵۰۰۰ تومان

(جلد گالینگور): ۸۰۰۰۰ تومان

چاپ: باقری

همه حقوق محفوظ است.

دیدگاه‌های مطرح‌شده در این کتاب به معنای تأیید یا رد محتوای آن از سوی مؤسسه نیست.

فهرست مطالب

۱۵	مقدمه نویسنده
۲۵	مقدمه مترجمان
۲۷	فصل نخست: رؤیای ممکن
۳۰	استقبال آمریکایی از ژنرال لیبرال
۳۲	مرکزیت ذات بشر
۳۵	لیبرالیسم سیاسی
۳۹	نقشه راه
۴۵	فصل دوم: سیاست و سرشت انسان
۴۹	تعاریف کلیدی
۵۲	محدودیت‌های تعقل و زندگی خوب
۵۳	خرد بر جهان حکم می‌راند
۵۶	چقدر اندک توافق داریم
۶۰	چرا حقیقت بسیار اغفالگر است؟
۶۵	جوهر اجتماعی ما
۶۶	امر بقا
۶۷	اهمیت فرهنگ
۷۰	نهادهای سیاسی و قدرت
۷۲	سیاست در میان گروه‌های اجتماعی
۷۳	ضرورت توسعه
۷۵	بقا و وضعیت انسانی

۸۷.....	فصل سوم: لیبرالیسم سیاسی
۸۹.....	لیبرالیسم سیاسی
۹۰.....	چهارچوب لیبرالی برای حفظ نظم
۹۵.....	تناقض‌های لیبرالیسم
۹۶.....	لیبرالیسم توافق موقت
۹۸.....	لیبرالیسم ترقی خواه
۱۰۰.....	قدرت تعقل
۱۰۱.....	ترقی خواهی نامحدود
۱۰۴.....	ترقی خواهی محدود
۱۰۷.....	حقوق و منافع اجتماعی
۱۱۰.....	پیروزی لیبرالیسم ترقی خواه
۱۱۱.....	ترقی خواهی در آمریکا
۱۱۳.....	چرا ترقی خواهی پیروز شد؟
۱۱۷.....	فایده گرایی
۱۱۸.....	آرمانگرایی سیاسی
۱۲۰.....	چرا آرمانگرایان لیبرال تنها در لغت بیدار هستند؟
۱۲۲.....	چرا آرمانگرایان لیبرال آرمانگرا هستند؟
۱۳۷.....	فصل چهارم: شکاف در ساختار لیبرالیسم
۱۳۸.....	مسئله ناسیونالیسم
۱۳۹.....	ناسیونالیسم (ملی گرایی) چیست؟
۱۴۰.....	ملت چیست؟
۱۴۰.....	حس یکی بودن
۱۴۲.....	یک فرهنگ متمایز
۱۴۵.....	حس برتری
۱۴۶.....	یک تاریخ ژرف
۱۴۷.....	سرزمین مقدس
۱۴۸.....	حاکمیت

کارکرد اصلی ملت	۱۵۰
چرا ملت‌ها دولت می‌خواهند؟	۱۵۱
چرا دولت‌ها ملت می‌خواهند؟	۱۵۵
زیستن با حکمفرما	۱۵۸
ظرفیت همزیستی	۱۵۹
چرا ناسیونالیسم غالب می‌شود؟	۱۶۲
بیش فروش حقوق فردی	۱۶۵
جهان‌شولی درست	۱۶۶
بیشی گرمین از حق	۱۶۷
حقوق طبیعی و تاریخ	۱۶۹
هوس اقتدارگرایانه	۱۷۵
فصل پنجم: لیبرالیسم فراقتر از ملت می‌داند	۱۹۳
دفاع از هژمونی	۱۹۶
ایجاد صلح	۱۹۷
حراست از لیبرالیسم در داخل	۱۹۹
نخبگان، مردم و هژمونی لیبرال	۲۰۱
لیبرالیسم رئالیسم را تجویز می‌کند	۲۰۳
رئالیسم ۱۰۱	۲۰۴
ارتباط وسیع‌الطیف رئالیسم	۲۰۷
رئالیسم، حقوق و جامعه بین‌المللی	۲۰۸
لیبرالیسم و آنارشی بین‌المللی	۲۰۹
ناسیونالیسم و محدودیت‌های مهندسی اجتماعی	۲۱۱
لیبرالیسم توافق موقت: چه می‌شود اگر...؟	۲۱۵
ساخت نظام بین‌الملل مدرن	۲۱۷
رئالیسم و ظهور دولت مدرن	۲۱۸
ملت‌ها و دولت‌ها	۲۲۰
آیا دولت جهانی امکان‌پذیر است؟	۲۲۲

۲۲۳.....آنارشی ماندگار است.

فصل ششم: لیبرالیسم به عنوان منبع دردسر ۲۳۵

۲۳۶.....نظامی‌گری لیبرال

۲۳۹.....لیبرالیسم دیپلماسی را دشوارتر می‌کند.

۲۴۱.....لیبرالیسم و حاکمیت

۲۴۴.....بی‌ثباتی و شکست‌های پرهزینه

۲۴۵.....دشمنی با قدرت‌های بزرگ

۲۴۷.....حس کسورهای ضعیف هم در برابر تجزیه سرسخت‌اند.

۲۵۱.....محدودیت‌های ملاحظات مهندسی اجتماعی

۲۵۳.....هزینه‌های دیده‌گرفت: درس‌های ژئوپلیتیک

۲۵۴.....هدف گرفتن اوکراین

۲۵۷.....علل مستقیم

۲۵۸.....نابینایان لیبرال

۲۶۱.....لیبرالیسم در خارج از کشور، لیبرالیسم را در داخل کشور تضعیف می‌کند.

۲۶۴.....پنهانکاری و فریب

۳۶۴.....تضعیف آزادی‌های مدنی

۳۶۸.....ایدئولوژی سوپر مدرنیست

فصل هفتم: نظریه‌های صلح لیبرال ۲۸۵

۲۸۸.....برتری بقا

۲۹۱.....نظریه صلح دموکراتیک

۲۹۳.....نهادهای دموکراتیک و صلح

۲۹۵.....منطق‌های هنجاری

۲۹۷.....چرا هنجارها بی‌اثرند؟

۳۰۰.....نظریه وابستگی متقابل اقتصادی

۳۰۲.....محدودیت‌های نظریه وابستگی متقابل اقتصادی

۳۰۴.....تقدم سیاست بر اقتصاد

نهادگرایی لیبرال..... ۳۰۶

هدف نهایی: همکاری بین دولت‌ها..... ۳۰۷

مشکل آنارشی..... ۳۱۰

چرا من واقع‌گرا هستم؟..... ۳۱۳

فصل هشتم: دفاع از مهار..... ۳۲۷

بلاغت لیبرال: سم در خارج از کشور..... ۳۲۸

رنالیزم: مهار..... ۳۳۰

ناسیونالیسم و مهار..... ۳۳۳

ایالات متحده به کدام سمت می‌رود؟..... ۳۳۷

مقدمه مترجمان

با آغاز شدن موج مهاجرت بزرگ از خاورمیانه به سوی غرب، که نتیجه مستقیم جنگ‌های اوایل هزاره سوم در این منطقه بود، انتقادات از دموکراسی‌های لیبرال سوئیة جدیدی در حوزه سیاست خارجی نیز پیدا کرد. وقتی این دل‌آلوده موج سیل‌آسا «بحران» جدیدی بیرون آمد، بار دیگر نوک پیکان انتقادات متوجه لیبرال‌ها و میانه‌روها شد. این بار به است خارجی لیبرال که از آن به «هژمونی لیبرال» یاد می‌شود مورد انتقاد قرار گرفت و همه پیامدهای سیاسی و اجتماعی سوءوضعیت حاضر از ظهور گروه‌های تروریستی افراط‌گرا نظیر «دولت اسلام» عراق و «ام»، هزینه‌های حضور نظامی در خاورمیانه و نیز تشدید بحران اقتصادی به‌خاطر ورود چند میلیون مهاجر به اروپا همگی به پای سیاست خارجی لیبرال نوشته شد.

ضعف‌های دموکراسی‌های لیبرال در سال‌های اخیر به‌حدی بوده که رفته‌رفته چرخه دست به دست شدن قدرت میان احزاب راست و چپ میانه شکسته شد. و در سیاست از کشورهای اروپایی، نمایندگان احزاب جنبش‌های محافظه‌کار ملی‌گرا به‌قدرت رسیدند؛ پیروزی «مبین طرفدار خروج از اتحادیه اروپا (به‌عنوان یکی از نهادها و مظاهر اصلی نظم لیبرال) در همه‌پرسی ۲۳ ژوئن ۲۰۱۶، پیروزی «دونالد ترامپ»، «ویکتور اوربان»، «رجب طیب اردوغان»، «ولادیمیر پوتین» و «ماتئوش موراویدسکی» به‌تتیب در آمریکا، مجارستان، ترکیه، روسیه و لهستان نشان می‌دهد که عصر بهروزی دموکراسی‌های لیبرال به سر آمده. این نظام در هر سه سطح فکری، داخلی و نظام بین‌الملل با بحران‌هایی جدی روبه‌روست.

رهگیری بحران لیبرالیسم یکی از جذاب‌ترین موضوعات در عرصه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل در سال‌های اخیر به حساب می‌آید و بی‌شک برای شناخت دقیق این بحران و پیامدهای احتمالی آن نمی‌توان به پیروزی دونالد ترامپ در انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۲۰۱۶ ایالات متحده – که برخی تحلیل‌گران آن را بارزترین مؤلفه بحران لیبرالیسم می‌دانند – بی‌توجه بود. مرشایم در کتاب «توهم بزرگ» اگرچه نگاهی به ابعاد داخلی لیبرالیسم نیز می‌اندازد، درصدد است که بر لزوم بازگشت «ملی‌گرایی» و «رئالیسم» به عرصه سیاست خارجی پافشاری کند. او با تأکید بر تحول منطق روابط بین‌الملل و ساختار نظام بین‌الملل، هژمونی لیبرال را ناهمخوان با دینامیسم حاکم بر روابط بین‌المللی می‌خواند و می‌کوشد پیامدهای این سیاست را پیش روی مخاطب قرار دهد.

بحران یا به زعم وی «دردسر» زمانی آغاز می‌شود که لیبرالیسم پهنه سیاست خارجی را لگدکوب همان اسبی می‌کند که درون قلمرو خود را با آن می‌پیمود؛ در نتیجه، برداشت‌های خوش‌بینانه بنیادین این مکتب صرفاً در چهارچوب مرزهای ملی کشورها می‌تواند پاسخگو باشد و هرگاه در قالب هژمونی لیبرال وارد حوزه سیاست خارجی شود - آنچنان که در عراق، افغانستان و سوریه می‌بینیم - بحران‌هایی را رقم می‌زند که حتی حیات خود را درون خانه نیز به دشواری می‌اندازد. مرشایمر با پیش کشیدن سه اصطلاح واقع‌گرایی، لیبرالیسم و ملی‌گرایی، مفهوم محوری «دولت - ملت» را که واحد اساسی نظام پساوستفالی به حساب می‌آید، بازنمایاننده تلاقی مکاتب مذکور معرفی کرده و معتقد است که تحلیل و تبیین نظام بین‌الملل در گرو همین سه مفهوم است و چنانچه در تحلیل از هریک غفلت ورزیم نتایج فاجعه‌باری همچون دو جنگ جهانی، جنگ‌های عراق و افغانستان و یا بحران مهاجرت را رقم خواهیم زد. بی‌تردید، کتاب «توهم بزرگ» برای شناخت ابعاد بین‌المللی بحران در نظام بین‌الملل لیبرال ضروری است. آثاری را که سال‌های اخیر از بحران‌های داخلی نهانگاه لیبرالیسم را مورد بررسی قرار داده‌اند به خوبی تکمیل می‌کند.

منصور براتی - دلیله رحیمی آشتیانی